

El patrimoni perdut (I)

En el decurs dels anys, la manca de sensibilitat de les nostres autoritats, des que Montgat només era un barri de Tiana fins a l'actualitat, i també, cal dir-ho, la deixadesa dels mateixos montgatins, ha fet que el nostre poble anés perdent progressivament el seu valuós patrimoni històric.

Ja a mitjans del segle XIX, amb l'explotació incontrolada de la pedrera del Turó de Montgat, s'enderrocà el que restava del castell, la capella de Sant Joan, de principis del segle XVI, i les dues torres de telegrafia òptica, de les que solament en resta constància per alguns dibuixos, així com més de dues terceres parts de la muntanya.

Més recentment hem vist desaparèixer bona part de les restes arqueològiques: les del mateix Turó de Montgat, amb l'ampliació de la carretera; les de la vil·la romana de can Mingarro, soterrada sota l'asfalt de l'autopista, i altres per les construccions privades que no respectaren les més elementals normes de protecció de la nostra riquesa arqueològica.

Masies en vies d'extinció

Pel que fa al patrimoni rural, la urbanització de la vila ha fet desaparèixer gairebé la totalitat de les masies escampades pel nostre poble. La darrera de les enderrocades, l'any 1987, amb la construcció del passeig marítim, fou la planta alta de la masia de ca n'Alsina, probablement la més antiga de Montgat, compartint antiguitat, potser, amb les que encara resten de ca n'Umbert, can Gili i can Galzeranet, i poc després la resta de l'edificació, per l'obertura del pas soterrat. Encara rai que es conserva la torre de guaita, ...de moment, malgrat la seva degradació. També es recuperà de la runa la finestra gòtica i les dovelles de la portalada, que, l'aleshores regidor Josep M. Abad, volia convertir en una font en record de la històrica masia. Aquestes velles pedres foren traslladades a Les Bateriaes i posteriorment a l'edifici del Dr. Rofes, on confio que encara hi siguin. Procedent de la mateixa masia de ca n'Alsina es conserva, en el parc de la Riera d'en Font, una premsa de vi, en un estat deplorable, a la que li cal una cuidada restauració.

Una altra mostra d'aquesta deixadesa, per part de les autoritats, i de la manca de civisme de la gent, que no

de les persones, és la greu degradació dels canons del Parc de Les Bateriaes. Cal força imaginació per veure en aquests estris una semblança amb els que varen deixar l'exèrcit quan foren adquirits els terrenys al Ministeri de Defensa per la construcció del parc.

També, malgrat ser una peça sense qualitat artística destacable, però amb un fort valor sentimental, especialment pels antics veïns de Les Mallorquines, cal esmentar la escultura-fanal que hi havia al carrer del mateix nom i que actualment es troba en el jardí privat d'una finca de Tiana.

Quan va amrxar la indústria

D'altra banda, va ser una llàstima perdre l'oportunitat del desmantellament de les indústries de Les Mallorquines, pas necessari, per dotar de qualitat de vida al barri, malgrat que no es va saber aprofitar per recuperar maquinària i eines per al que hauria pogut ser un important museu de l'activitat industrial.

Finalment voldria fer una referència, de passada, doncs l'espai que dispo no em permet esplaiar-me amb la seva descripció (ho deixo pel proper article) de l'activitat industrial més antiga de Montgat, l'explotació de les canteres de calç i guix que, des de l'època romana, subministraren d'aquest material per a les construccions de la ciutat de Barcelona, fins que a la primera meitat segle passat abandonaren la seva activitat les indústries que encara la mantenien, la guixera d'en Jordana, de la que no en resta cap vestigi, tret dels documents gràfics, i les d'en Baratau i d'en Boada, amb el perill imminent de desaparició de llurs restes com a conseqüència de la construcció del nou sector industrial de les pedreres i de la urbanització de la riera de Sant Jordi, a l'indret de l'antiga fàbrica de pintures.

Abelard Chimisanas i Julià